

NAVODILA ZA VREDNOTENJE (GIMNAZIJA, šolsko leto 2018/19)

SPLOŠNA NAVODILA

Popravljalne znake pišemo na desno stran odgovora in nikoli čez odgovor dijaka.

V testno polo ne dopisujemo pravih odgovorov.

Če zaradi nečitljivosti ne moremo ugotoviti pravilnosti oziroma nepravilnosti odgovora, odgovor ovrednotimo z nič (0) točkami.

Pravopisnih napak v odgovorih ne popravljamo. Priznamo tudi zapis, iz katerega lahko razberemo vsebinsko pravi odgovor (»toleranca ene črke«).

Ker pri vprašanjih odprtega tipa ne morejo biti navedene vse možne variante odgovorov dijakov, je v teh primerih potrebno s pomočjo navodil za popravljalce presoditi, ali je odgovor dijaka, čeprav ni zapisan z istimi besedami, strokovno sprejemljiv in odgovarja zahtevam naloge.

V navodilih za vrednotenje smo **s podpičjem ločili različne možne pravilne odgovore.**

1)

1. a Odcepitev od Avstro-Ogrske; nastanek Države SHS 1 točka

1. b Konec A-O ponuja nove možnosti političnega življenja; svobodo 1 točka

2)

2. a Ljubljana 1 točka

2. b Josip Pogačnik 1 točka

2. c Narodno vlado je sestavljalo (12) oddelkov; (12) poverjeništev 1 točka

2. d Oddelek za uk in bogočastje 1 točka

Šole je sloveniziral; slovenščina je postala (edini) učni jezik; jezik šolske uprave) 1 točka

Skupaj 2 točki

2. e Zunanje zadeve; vojaške zadeve; pravica do pomilostitve; razveljavitev zakonov; imenovanje višjih uradnikov

Za vsako pravilno navedbo 1 točka

Skupaj 2 točki

2. f Tako centralne kot tudi antantne države so imele diplomatske odnose z vodstvom Države SHS (z Narodnim vijećem in/ali njegovim predsednikom) 1 točka

3)

3. a Koroški plebiscit 1 točka

3. b 10. 10. 1920 1 točka

3. c Pariška mirovna konferenca; v Parizu; v Saint Germainu 1 točka

3. d Zaradi dogovora, da se plebiscit izpelje najprej v coni A, ki je bila bližje Kraljevini SHS, in le v primeru, da bo v coni A za Kraljevino SHS uspešen, tudi v coni B 1 točka

4)

4. a Predstavniki srbske (kraljeve) vlade; predstavniki Narodnega vijeća (iz Zagreba); predstavniki (londonskega) Jugoslovanskega odbora; (izbrani) predstavniki parlamentarnih skupin srbske Narodne skupščine

Za navedbo dveh skupin 1 točka, za navedbo treh skupin 2 točki

4. b Anton Korošec; Nikola Pašić
Za vsako pravilno navedbo 1 točka

Skupaj 2 točki

4. c A 1 točka

4. d Skupno ministrstvo bo sestavljala polovica članov, ki jih bo imenovalo Narodno vijeće, in polovica, ki jih bo imenovala vlada Kraljevine Srbije; ministri srbske vlade bi prisegli kralju, ministri Narodnega vijeća pa predsedniku 1 točka

4. e Ker kralj predloga ni sprejel; ker je Nikola Pašić odstopil; ker je bil sporazum iz strani Srbije razveljavljen; ker so Srbi nasprotovali federativni ureditvi

1 točka

5)

5. a Območje med Poljsko in ČSR zaradi meje; med Poljsko in sovjetsko Rusijo zaradi meje; Madžarska zaradi razglasitve socialistične republike; Italija zaradi nemirov in stavk; Velika Britanija zaradi upora na Irskem (v Egiptu; v Indiji); Nemčija zaradi poskusa komunistične revolucije; v Turčiji zaradi grške zasedbe obale Male Azije; v Rusiji zaradi državljanske vojne

Za vsako **pravilno navedbo in pojasnitev** 1 točka

Skupaj 3 točke

5. b Freikorps 1 točka

V Freikorps so se vključili bivši nemški vojaki; ljudje, ki se po vojni niso mogli vključiti nazaj v civilno življenje; ljudje, ki so za poraz Nemčije v vojni krivili socialiste in Jude 1 točka

Skupaj 2 točki

6)

6. a 32 držav 1 točka

6. b ZDA – (predsednik) Woodrow Wilson; Velika Britanija – (predsednik vlade) Lloyd George; Kraljevina Italija – (predsednik vlade) Vittorio Orlando; Francija – (predsednik vlade) George Clemenceau

Za štiri pravilne navedbe 2 točki

Za tri pravilne navedbe 1 točka

6. c Lloyd George/Velika Britanija – ohraniti britanski imperij in ga ozemeljsko povečati;

V. Orlando/Kraljevina Italija – zagotoviti ozemeljsko širitev Italije;

G. Clemenceau/Francija – zagotoviti varnost Franciji pred Nemčijo; Nemčiji naložiti čim težje mirovne pogoje;

W. Wilson/ZDA – brzdanje kolonialnih želja evropskih velesil; ustanovitev Društva narodov kot garancije svetovnega miru

Za štiri pravilne navedbe 3 točke; za tri pravilne navedbe 2 točki; za dve pravilni navedbi 1 točka

7)

7. a Obsojenec je Nemčija 1 točka

Rablji so zmagovalke, ki so Nemčijo premagale v vojni 1 točka

Upošteva se tudi naštevane držav zmagovalk ali njihovih voditeljev

Skupaj 2 točki

7. b ZDA – pravičen dogovor; mir, ki bi ga zagotavljalo Društvo narodov

Velika Britanija – v javnosti obljublja maščevanje Nemčiji, vendar ni podprla francoskih ostrih stališč; zadovoljstvo z zasedbo nemških kolonij; zadovoljstvo z zasedbo nemškega ladjevja

Francija – trajno onemogočeno Nemčijo; Nemčijo, ki ne bi predstavljala varnostne grožnje Franciji

Za vsako pravilno navedbo 1 točka

Skupaj 3 točke

7.c 28. junija 1919 1 točka

Ker gre za obletnico sarajevskega atentata; obletnico povoda za vojno 1 točka

Skupaj 2 točki

8)

8. a Razglasitev dneva spominjanja na padle vojake; organizacija minut molka; postavljanje spomenikov; postavljanje spominskih plošč; urejanja vojaških pokopališč; prenašanje kosti v kostnice; z državnim pokopom neznanega vojaka

Za vsako pravilno navedbo 1 točka

Skupaj 2 točki

8. b Želeli so počasti spomin na vse padle vojake, (ne glede na njihov čin) 1 točka

8. c Vojni veterani so bili razočarani 1 točka

Imeli so občutek, da se padlim namenja več pozornosti kot njim, ki so številni ostali na obrobju družbe; brez zaposlitve

1 točka

Skupaj 2 točki

8. d Ker je odnos do vojne prebivalce Nemčije delil in se niso mogli dogovoriti za enotni državni dan spominjanja 1 točka

9)

9. a Svobodna odločitev skupnosti o državni pripadnosti; pravica naroda, da sam odloča o svoji usodi 1 točka

9. b Leta 1917; že pred koncem prve svetovne vojne 1 točka

Zahteva 14. točk; priporočilo, ki ga je ameriški predsednik W. Wilson predstavil pred ameriškim senatom 1 točka

Skupaj 2 točki

9. c Ker je bil Avstro-Ogrski imperij mešanica narodov, v kateri sta prevladovala nemški in madžarski narod; slovanski narodi v Avstro-Ogrski so si že desetletja prizadevali za enakopravnost

1 točka

10)

10. a

Ime stranke	Kaj je zagovarjala
SLS – Slovenska ljudska stranka	Avtonomijo
JDS – Jugoslovanska demokratska stranka	Centralizem
JSDS – Jugoslovanska socialdemokratska stranka /Komunistična stranka	Centralizem

Za vsako pravilno navedeno stranko in njeno stališče 1 točka

Skupaj 3 točke

10. b SLS 1 točka

Veljala je za konservativno; veljala je za republikansko; veljala je za nasprotnico srbskega jugoslovanstva 1 točka

Skupaj 2 točki

10. c dr. Anton Korošec 1 točka

11)

11. a Dinar; jugokrona

Za obe pravilni navedbi 1 točka

11. b Pretirano tiskanje bankovcev med in po vojni; inflacija; denar nima kritja; umetno vzdrževan denarni sistem; padec borznih tečajev

Za pravilno navedbo 1 točka

11. c Zaradi menjave denarja v razmerju 1 : 4 v korist dinarja 1 točka

Odgovora 1:4 brez pojasnitve ne upoštevamo.

12)

12. a Prekmurje je v času Avstro-Ogrske bilo mejno območje med avstrijskim in ogrskim delom monarhije 1 točka

12. b Postali so manjšina; bili so izpostavljeni asimilaciji (madžarizacija, slovenizacija) 1 točka